

Intervju III.

"
Stefka 8. b

Vse mlade zanima življenje med NOB, zelo radi beremo knjige o tem. Lepše je poslušati ljudi, ki s pripovedovanjem oživijo spomine in zdi se nam, kot da bi se vse dogajalo pred našimi očmi. Zanimivi so vsi dogodki, pa naj so jih doživeli partizani, ujetniki, matere, starci, otroci ali interniranci.

Vedela sem, da je bil moj stric interniranec na Rabu, to in nič drugega. Večkrat sem mislila, da bi šla k njemu in se pogovorila z njim.

In sedaj, ko moram napisati intervju za naše tekmovanje, sem se ga domislila. Šla sem k njemu. Bil je vesel in rad je odgovarjal na moja vprašanja.

"Kdaj so vas Italijani internirali?"

"Bilo je med roško ofenzivo, zdi se mi, da med 10. in 15. avgustom.

"Kje so vas Italijani ujeli?"

"Takrat sem bil ravno doma. Z našimi smo se ravno spravljali spat, ko smo zaslišali italijansko govorico. Takoj sem vedel, kaj bo z mano!"

"Si niste upali zbežati?"

"No, upal bi se že, toda tvegati bi življenje. Povsod okoli hiše je bilo polno Italijanov. Vdrli so v hišo in me brez besed odpeljali."

"Kako ste prišli do Raba?"

"O tem bi lahko mnogo povedal. Najprej so me odpeljali v Sadinjo vas in me tam strašno pretepli. Jedel nisem čisto nič."

"Zakaj so vas pretepli?"

"Hoteli so zvedeti vse, kar sem vedel o partizanih. Zaradi tega so me tudi internirali."

"No, in kaj je bilo potem?"

"Že prej sem povedal, kako je bilo v Sadinji vasi. Potem smo odšli v Novo mesto na vlak, ki vozi proti morju. Vkrkali smo se na ladjo in pljuli na tisti nesrečni Rab. Potovali smo približno 3 do 4 dni."

"Potem se je verjetno začelo najhuje. Prosim, povejte kaj o tem!"

"Tudi o tem bi lahko mnogo povedal. Sploh ne vem, kje bi začel. No, pa kar od začetka.

Najbolj nas je mučila lakota, saj nismo jedli skoraj nič. Strašno smo bili lačni, pa tudi razne bolezni so se prikradle v naše taborišče. Če smo kdaj kaj jedli, so bili to makaroni in pa ostanke. Vsega je bilo zelo malo, zato smo bili vsake drobtinice veseli."

"Česa se večkrat spominjate?"

"Na primer: ko so delili hrano, so nam jo enostavno kradli pred nosom. Nekateri so se uprli. Jaz sem potrpel vse. Morali smo tudi delati. Nekateri niso hoteli. Te je smrt kaj hitro pobrala. Ah, koliko se jih spominjam! Bili so dobri prijatelji. Toda ni jih več. Bolje, da več ne mislim na to. Tako hučo mi je za njimi."

"Ste bili ves čas na Rabu ali kje drugje?"

"Bil sem v Trevissi, Viscu in drugje. Za spoznanje smo se imeli tod bolje kot na Rabu, vendar smo tudi tu zelo trpeli."

"Kaj si najbolj želite?"

"Kdor je doživel vojno, si najbolj želi, da bi je nikdar več ne bilo na svetu. Tudi jaz si to želim. Vem, da ni bilo za partizane lahko, niti za ljudi, ki so bili doma, toda lahko bi rekel, da sem jaz in drugi interniranci morda med vsemi najbolj trpeli. Še enkrat: želim si, da ne bi bilo vojne nikdar več!"

Intervju 1.

Elizabeta 8.b

S sošolko Milko sva obiskali tov. Antona iz Korit, 70-letnega sterčka, ki ljubi zgodovino in naravo. To je osamljen striček, ki se ukvarja predvsem z dnevnikom, ki ga redno piše in z proučevanjem zgodovine svoje okolice. Najinega obiska je bil zelo vesel in koj nama je bil pripravljen odgovorjati. Bil je videti precej dobre volje, in ko sva ga vprašali, kaj je temu vzrok, je odgovoril: "Pomlad in sonce ter dobro vino."

"Dober dan, stric! Bi se lahko malo pogovorili? Imate čas?"
"Da, da, na uslugo sem, tudi čas imam."

"Dobre volje ste. S čim pa se najraje ukvarjate?"
"Pazim na vnučke. Tudi glasbo rad poslušam, včasih še celo zapojem."

"Da, da, to je lepo. Kaj pa sosede, vas kaj obiščejo?"
"Včasih kdo. Sem ne morem hoditi okrog."

"Se radi spominjate mladosti?"
"Zelo rad. Ko gledam današnjo moredno mladino, se nehote spomnim svoje revne, a lepe mladosti."

"Trdo ste morali delati, kaj?"
"Seveda. Zemlja je terjala naših žuljev in potu."

"Kje pa ste preživeli vojno?"
"Doma, 2 leti pri partizanih in v taborišču."

"Morde na Rabu?"
"Da, ravno tam. Zelo je bilo hudo. Lakota nas je pestila."

"Kje pa ste dočakali konec vojne?"
"Doma. Pri rojstvu šestega otroka."
"Slišala sem, da veliko veste o naši zgodovini. Bi lahko kaj povedeli?"

" Lahko, to je obširno poglavje."
"Naj bo, kar pripovedujte!"

"Začnimo kar pri gomilah. Imenujejo se po rimskem pokopališču. Tu so pokopani tudi cesarji ali kralji gradu "Cvingerja": Hadrijan, Vespazijan in Antonij."

"To so že reziskovali. Pa so našli kaj izkopanin?"
"So. V bližini gradu so izkopali rimski denar, orožje, podobno nožem in bajonetom, okrasno ogrlico z modrimi brušenimi kamni,

prá neki skali so izkopalí oklep za celega vojaka, nekaj sekir in še nekaj drobnih reči."

"Kje pa je vse to?"

"V ljubljanskem muzeju. Če boste šli v muzej, pa si vse to oglejte, saj je spodaj gotovo napis, kje so izkopenino našli."

"Kaj pa grad? Že dolgo nisem bile tam."

"Grad je popolnoma zapuščen. Pravzaprav so to samo še kupi kamenja."

"Stric, kako pa veste, da je bilo v Gomilah pokopališče?"

"Našli so žare s pepelom, Rimljani so mrličé sežigali."

"Vam je kdo tá pripovedoval?"

"Da, stari oče in mojemu staremu očetu še drugi stari oče in tako je šlo ustno in pismeno iz roda v rod."

"Kako mislite pismeno?"

"Vidiš to je važno. Naš rod piše dnevnik že tako dolgo, da imamo tudi najvažnejšo zgodovino vso v dnevniku."

"Tudi sedaj ga pišete?"

"Tudi. Morda bodo poznejši rodovi brali, kako se imamo v današnjem svetu."

"Kdo ga pa piše?"

"Kdor ima čas. Toda ne vsak zase, ampak vsi."

"Koliko ste že stari?"

"Sedemdeset let."

"Da, to je lepa starost, kljub vsemu hudemu, a ne?"

"Seveda, seveda"

"No, pa bi končala. Dosti ste mi povedali. Hvale vam za vašo prijaznost in znamenito zgodovino."

"Ah, to ni nič. Rad razlagam. Ljudje ne vedo, kako pomembna je zgodovina."

"No striček, nasvidenje, pa dobro se imejte!"

"Še enkrat, najlepša hvale!"

"Bila si kot kakšna novinarka" se je nasmehnil belolesi starček; in s toplim prijateljskim stiskom rok sva se poslovili od prijaznega starčka.